

Risk- och kapitalhantering i Länsförsäkringar Bankkoncernen 2010

Pelare III i Basel II-regelverket

Innehållsförteckning

Inledning	3
Verksamhetsinriktning.....	5
Risker och riskhantering	6
Kapitalbas och kapitalkrav	7
Kreditrisker	8
Finansiella risker	14
Operativa risker	16
Affärsrisker	17
Intern kapitalutvärderingsprocess (IKU)	17

Inledning

Denna rapport syftar till att ge detaljerad information om Länsförsäkringar Banks risker, riskhantering och kapitaltäckning i enlighet med de rapporteringskrav (pelare 3) som återfinns i kapitaltäckningsdirektivet (CRD) genom vilket Basel II har implementerats inom EU. Informationskraven har införts i Sverige genom Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2007:5).

Genom Basel II-reglerna infördes en valmöjlighet att vid beräkning av kapitalkrav för kreditrisk använda antingen en standardmetod eller interna metoder. Länsförsäkringar Bank tillämpar, sedan starten av Basel II, reglerna om intern riskklassificering (IRK) enligt tillstånd från Finansinspektionen. Syftet med de nya reglerna var att åstadkomma en bättre genomlysning och hantering av risker, och därmed en ökad stabilitet i det finansiella systemet. Den avancerade IRK-metoden ger störst möjlighet att strategiskt och operativt hantera kreditrisker och den används för alla hushållsexponeringar. För lantbruk används från och med 2010 den grundläggande IRK-metoden och för övriga exponeringar används tills vidare schablonmetoden för beräkning av kapitalkravet för kreditrisk. Förändringarna i kapitalkravet slår igenom successivt eftersom Basel II innehåller övergångsregler vilket innebär en anpassning över ett antal år.

Kommande kapitaltäckningsregler (Basel III)

Basel III är en ny internationell standard för kapitaltäckning och likviditet vilken antogs av Baselkommittén för banktillsyn i december 2010. Denna tredje Basel-överenskommelse togs fram som ett svar på de brister i nuvarande regelverk för banksystemet vilka synliggjordes under den senaste globala finanskrisen. Basel III innebär i korthet förstärkta kapitalkravsnivåer, ändringar avseende vad som får tillgodoräknas som kapital, förändrade beräkningar av kapitalkrav, nya regler avseende likviditetsrisk samt införande av ett icke riskkänsligt soliditetsmått (leverage ratio). Basel III kommer inom EU att införas via ett reviderat kapitalkravsdirektiv (CRD IV) vilket förväntas träda ikraft 2013 och därefter stegvis implementeras under sex år för att vara fullt ut införd först 2019.

Länsförsäkringar Bankkoncernen

Länsförsäkringar Bank AB (publ), ingår i Länsförsäkringar AB-koncernen med Länsförsäkringar AB (publ) som moderbolag, vilket ägs av 24 självständiga och kundägda länsförsäkringsbolag. Länsförsäkringsbolagen erbjuder kunderna produkter via sina tre kärnaffärer bankverksamhet, sak- och livförsäkring. Länsförsäkringar Bank ägs till 100 procent av Länsförsäkringar AB (publ) (556549-7020). Bankkoncernen består av moderbolaget Länsförsäkringar Bank AB (publ) (516401-9878) samt de helägda dotterbolagen Länsförsäkringar Hypotek AB (publ) (556244-1781), Wasa Kredit AB (556311-9204) och Länsförsäkringar Fondförvaltning AB (publ) (556364-2783). Samtliga bolag har sitt säte i Stockholm.

Affärsidé

Affärsidén är att erbjuda privatpersoner och lantbrukare ett komplett utbud av prisvärda banktjänster.¹⁾ Banktjänsterna erbjuds på ett så enkelt och tydligt sätt att kunderna tycker att Länsförsäkringar är ett tryggt och bra val.

Länsförsäkringar vill vara det självklara valet inom bank, försäkring och pension för kunden.

Länsförsäkringar Banks uppdrag

Länsförsäkringar Banks uppdrag är att, tillsammans med Länsförsäkringar AB, bedriva affärsverksamhet, utveckla produkter, koncept, kanaler och verktyg samt lämna service till länsförsäkringsbolagen inom områden som ger skalfördelar. På så sätt kan länsförsäkringsbolagen erbjuda sina kunder ett fullsortiment av banktjänster.

Mål och målfuppföljning

Länsförsäkringar Bank har som mål att:

- Nå en lönsam tillväxt
- Ha de mest nöjda kunderna och
- Öka andelen kunder som har samlat sitt engagemang inom bank, försäkring och pension hos Länsförsäkringar.

Bankverksamhetens mål bidrar till länsförsäkringsgruppens mål.

Länsförsäkringar Bank har 2010 en affärsvolym på 232 miljarder kronor som har vuxit med i genomsnitt 14 procent på årsbasis sedan 2006. Lönsamheten är stabil och räntabiliteten på eget kapital uppgår till 4,9 procent 2010 och har under de senaste fem åren uppgått till i genomsnitt 4,7 procent.

Länsförsäkringar har Sveriges mest nöjda bankkunder på privatmarknaden för sjätte gången på sju år och Sveriges mest nöjda bolånekunder på privatmarknaden för sjätte året i rad, enligt Svenskt Kvalitetsindex 2010. Utmärkelserna, som Länsförsäkringar fått under flera år i rad, är starka kvitton på att Länsförsäkringar har väldigt nöjda bank- och bolånekunder.

Antalet kunder som har Länsförsäkringar som huvudbank ökade med 15 procent till 223 000 under 2010. Av dessa kunder har 92 procent även en försäkring och/eller pension hos Länsförsäkringar.

¹⁾ Sedan 2010 finns även ett erbjudande till småföretag. Detta erbjudande är under utveckling.

Strategi

Strategin för bankverksamheten baseras på länsförsäkringsgruppens existerande infrastruktur:

- En stor kundbas
- Ett starkt varumärke
- Länsförsäkringsbolagens lokala marknadsnärvaro, marknads-kännedom och personliga bemötande

Strategin är att bearbeta utvalda målgrupper i länsförsäkringsgruppens kundbas med ett bankerbjudande. Alla kundkontakterna sköts av de 24 länsförsäkringsbolagen.

Stor kundbas

Länsförsäkringsgruppen har 3,4 miljoner kunder och prioriterade målgrupper inom bankverksamheten är de 1,7 miljoner boendeförsäkringskunderna och de 188 000 lantbrukskunderna.

Boendeförsäkringskunderna erbjuds att teckna bolån och att göra Länsförsäkringar till sin huvudbank. Lantbrukskunderna erbjuds bottenlån för lantbruksfastigheter och möjligheten att göra Länsförsäkringar till sin huvudbank. På så sätt får kunderna ett bredare och förmånligare engagemang hos Länsförsäkringar samtidigt som Länsförsäkringar får en ännu starkare och mer långsiktig relation till sina kunder.

Verksamhetsinriktning

Spara

Länsförsäkringar har ett heltäckande erbjudande inom sparande och växer på inlåningsmarknaden. Rådgivningen har under året förstärkts med fler produkter och tjänster för att ge kunderna större möjligheter till olika typer av kortsiktigt och långsiktigt sparande och placeringar.

Inlåning

Inlåningen ökade med 11 procent till 42 (37) miljarder kronor 2010. Ökningen förklaras främst av ett stigande antal kunder med Länsförsäkringar som huvudbank, som då även flyttar inlåning till banken. Alla typer av inlåningskonton fortsätter att öka. Marknadsandelen av inlåningen från hushåll ökade till 3,5 (3,4) procent under året enligt statistik från SCB.

Fondtorget och IPS

Länsförsäkringar är Sveriges femte största fondaktör, med en marknadsandel på 3,9 (4,0) procent 2010, enligt statistik från Fondbolagens förening. Fondvolymen ökade med 9 procent till 72 (67) miljarder kronor. Fondförvaltningen sker i 32 (30) investeringsfonder med olika placeringsinriktning.

Fonderbjudandet består av fonder under eget varumärke kompletterade med externa fonder, som kontinuerligt utvärderas i förhållande till avkastningsmålen. Flertalet fonder under eget varumärke har externa förvaltare som också utvärderas kontinuerligt för att säkerställa att de når avkastningsmålen. Externa fonder och externa förvaltare som inte når avkastningsmålen byts ut. En extern förvaltare byttes under året. Antalet nya fondsparare ökade med 20 000, vilket visar att Länsförsäkringar har ett attraktivt fonderbjudande.

Tjänsten IPS, individuellt pensionssparande, hade stor framgång under året och antalet kunder ökade med 15 000.

Aktier och övriga värdepapper

Volymutvecklingen inom aktier och övriga värdepapper är stadigt växande. Antalet depåer ökade med 11 000 och emitterad volym kapitalskyddade placeringar fördubblades under året.

Låna

Länsförsäkringar har ett kraftfullt bolåneerbjudande på marknaden och växer stadigt. Bottenlån till lantbruksfastigheter har en kraftig tillväxt och Wasa Kredits produkter leasing och avbetalning ökar kontinuerligt.

Hushålls- och bostadsutlåning

Bankverksamhetens utlåning ökade med 18 procent till 118 (100) miljarder kronor 2010, varav bostadsutlåningen i Länsförsäkringar Hypotek ökade 18 procent till 80 (68) miljarder kronor. Bottenlån upp till 75 procent av marknadsvärdet är placerat i Länsförsäkringar Hypotek och övriga bostadslån i Länsförsäkringar Bank. Marknadsandelen av hushålls- och bostadsutlåning ökade till 4,4 (4,0) procent och Länsförsäkringars andel av marknadstillväxten 2010 var nästan 9 procent enligt statistik från SCB.

Under 2010 slutfördes arbetet med att ta fram en enhetlig hantering av konsumentkrediter utifrån EU-direktivet Consumer Credit Directive (CCD). För kunderna innebär CCD att transparensen och jämförbarheten mellan konsumentkrediter från olika aktörer ökar. CCD implementerades i Sverige genom Konsumentkreditlagen som trädde i kraft den 1 januari 2011.

Lantbruksutlåning

Länsförsäkringar erbjuder lån till lantbruksfastigheter och är Sveriges femte största lantbruksbank. Lantbruksutlåningen ökade med 27 procent till 13,8 (10,8) miljarder kronor, varav bottenlån till lantbruksfastigheter ökade med 38 procent till 10,8 (7,8) miljarder kronor. Länsförsäkringar växer på marknaden för lantbruksutlåning och marknadsandelen ökade till nästan 7 procent under 2010. Antalet lantbrukskunder ökade till 56 000 (54 000) och andelen lantbrukskunder med ett samlat engagemang inom bank, försäkring och pension ökade med 10 procent.

Övrig utlåning

Wasa Kredits utlåningsvolym ökade 18 procent till 10,7 (9,1) miljarder kronor. Samtliga produkter inom leasing, avbetalning och blacolån ökade under 2010 och störst volymökning skedde inom leasing.

Bankkort och betalningar

Antalet kort ökar stadigt och betalningstjänsternas säkerhet utvecklas kontinuerligt för att kunderna ska få trygghet och service i sina betalningstjänster.

Betalningsförmedlingens intäkter fortsatte att öka under 2010 och bankkorttransaktionerna står för den största betalningstransaktionsvolymen. Säkra betalningar är ett prioriterat område. Som första svenska bank lanserade Länsförsäkringar under 2010 en unik betalningstjänst med regionsparr för enskilt land.

Antalet bankkort ökade med 19 procent till 266 000 (223 000), antalet egna bankomater ökade till 88 (82) och antalet insättningsautomater ökade till 8 (6). Butikstransaktioner med bankkort ökade med 29 procent och totalt ökade betalningstransaktionerna till 108 (90) miljoner, vilket är en ökning med 21 procent.

Under året slutfördes även arbetet med att förändra betalningstjänsterna i enlighet med EU-direktivet Payment Services Directive (PSD). PSD har tagits fram för att göra betalningstjänster inom EU så lika varandra som möjligt och därmed bland annat förenkla för kunderna. PSD infördes som två separata lagar i Sverige, Betalningstjänstlagen samt Lagen om obehöriga transaktioner.

Länsförsäkringsbolagens egen bank

Bankverksamheten erbjuder de 24 länsförsäkringsbolagen och Länsförsäkringar AB-koncernen sparande- och betalningstjänster efter behov. Affären växer och under året ökade länsförsäkringsgruppens transaktionsintäkter med 71 procent. Även länsförsäkringsbolagens sparande, framför allt i fonder och kapitalskyddade placeringar, ökade.

Risker och riskhantering

Riskhantering ska utföras av medarbetarna i bankverksamheten. På så sätt åstadkoms ett risktänkande som genomsyrar alla dagliga affärsbeslut. Detta decentraliserade sätt att arbeta och hantera risker är en förutsättning för att den risktolerans som är fastställd av styrelsen efterlevs. Bankverksamheten ska kännetecknas av en låg riskprofil vars bas bygger på en utlåningsverksamhet som har fokus på det egna boendet och det familjeägda lantbruket. Kreditrisken blir därmed den största enskilda risken för bankkoncernen. De risker som dessutom måste hanteras i bankkoncernen är:

- Finansiella risker
- Operativa risker
- Affärsrisker

De finansiella riskerna, som i huvudsak består av ränterisk och likviditetsrisk, ska hanteras enligt en av styrelsen fastställd finanspolicy som stipulerar så små ränterisker som möjligt och där likviditeten placeras enbart i svenska värdepapper med hög kreditkvalitet. De operativa riskerna mäts mot en risktoleransskala som är fastställd av styrelsen. Affärsrisken består framför allt av intjäningsrisk och avser fluktuationer i bankkoncernens intjäningsförmåga. De övergripande riktlinjerna för risktolerans och strategierna kring risktagande innebär att volymtillväxt och ökad lönsamhet inte ska ske på bekostnad av fler eller större risker. Detta ställer krav på att risker i verksamheten på ett oberoende sätt kontinuerligt identifieras, mäts, kontrolleras, värderas och rapporteras och att riskerna står i proportion till verksamhetens storlek, produktutveckling och tillväxt. De totala riskerna sammanställs och jämförs med det kapital som finns i bankkoncernen för att säkerställa en god kapitalisering.

Styrelsen

Styrelsen har det yttersta ansvaret för bankkoncernens verksamhet och därmed ansvaret för att trygga koncernens tillgångar och skapa en riskmedvetenhet i koncernen. Det uppnås bland annat genom att styrelsen årligen fastställer centrala risktoleranser som säkerställer en sund och välbalanserad process mellan risktagande och riskhantering. En sådan process ska kännetecknas av medvetet fokus på förändringar i verksamheten och dess närliggande omgivning. I styrelsens ansvar ligger även att fastställa alla de metoder, modeller, system och processer som är en del av den interna mätningen, kontrollen och rapporteringen av identifierade risker. Styrelsen ska via bankkoncernens funktioner Compliance, Riskcontrol och Internrevision även tillse att regelefterlevnad och risker hanteras på ett tillfredsställande sätt.

Verkställande direktören

Verkställande direktören ansvarar för den löpande förvaltningen enligt de av styrelsen fastställda risktoleranserna och riskstrategierna. Det innebär att verkställande direktören ska säkerställa att de metoder, modeller, system och processer som är en del av den interna mätningen, kontrollen och rapporteringen av identifierade

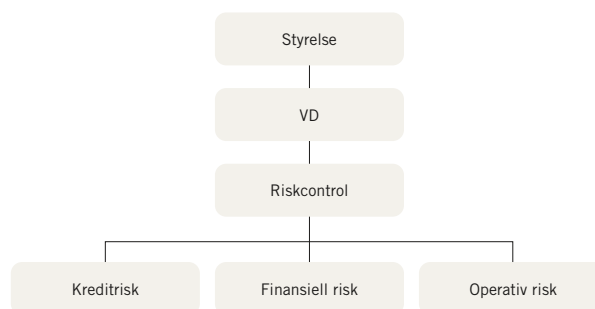
risker fungerar som det är avsett och beslutat i styrelsen. Verkställande direktören är ordförande i Asset Liability Committee (ALCO), vars huvuduppgift är att följa upp bankkoncernens kapital- och finansfrågor.

Riskcontrol

Riskcontrol är en fristående enhet och har en oberoende ställning gentemot den affärsdrivande verksamheten som den är satt att övervaka och kontrollera. Riskcontrol lyder under verkställande direktören och ansvarar inför styrelsen att riskpolicies följs, risklimiter övervakas och att överträdelser rapporteras till verkställande direktören och styrelsen. Dessutom ansvarar Riskcontrol för valideringen av riskklassificeringssystemet och användningen av det i verksamheten.

En av de viktigaste arbetsuppgifterna för Riskcontrol är att arbeta aktivt för att verksamheten har en aktiv riskhantering och att den risktolerans som är fastställd av styrelsen översätts i limiter och att verksamheten arbetar utifrån dessa. Riskcontrol ansvarar för att överskridna limiter rapporteras till verkställande direktören och styrelsen.

Ansvarsorganisation för Riskcontrol

Riskcontrol ansvarar för att löpande rapportera till både ledning, ALCO och styrelse. Avseende kreditrisk innehåller rapporterna bland annat information om utveckling och trender i exponeringsbelopp, riskvikter och kapitalkrav. Avseende finansiell risk innehåller rapporterna primärt ränterisk- och likviditetspositioner. Dessutom innehåller rapporterna information om operativ risk.

Kapitalbas och kapitalkrav

Bankens styrelse har beslutat om ett kapitalmål, innebärande en primärkapitalrelation uppgående till 12 procentenheter när Basel II är fullt genomfört. Kapitalmålet tillåts variera med cirka +/-0,5 procentenheter.

Utgångspunkten för fastställandet av kapitalmålet är bankkoncernens interna kapitalutvärderingsprocess där samtliga risker som kräver kapital har beaktats. Hänsyn har även tagits till primärkapitalrelationer hos jämförbara finansiella aktörer. Interna beräkningar utvisar att bankkoncernen är väl kapitaliserad i förhållande till sina totala risker.

Basel II planerades att träda i kraft fullt ut 2012. Regeringen har i en proposition i mars 2011 emellertid föreslagit en förlängning av de så kallade övergångsreglerna.

Basel III är en stor regelverksförändring som banksektorn på senare tid stått inför. Länsförsäkringar gör, utifrån de hittills kommunicerade förutsättningarna, bedömningen att banken kan möta de nya kapital- och likviditetsmålen.

Kapitaltäckningsanalys

Mkr	2010-12-31	2009-12-31
Primärkapital, brutto*	5 773,6	4 960,1
Avgår immateriella tillgångar	-372,7	-329,8
Avgår uppskjutna skattefordringar	-3,1	-2,1
Avgår/tillkommer IRK underskott/överskott	-214,8	-106,6
Primärkapital, netto	5 183,0	4 521,6
Supplementärt kapital	960,0	960,0
Avdrag supplementärt kapital	-214,8	-106,6
Summa kapitalbas	5 928,2	5 375,0
Risikvägda tillgångar enligt Basel II	43 944,2	36 331,3
Risikvägda tillgångar enligt övergångsregler	63 161,2	55 197,5
Kapitalkrav		
Kapitalkrav för kreditrisk enligt schablonmetoden	725,4	1 004,0
Kapitalkrav för kreditrisk enligt IRK-metoden	2 656,4	1 774,6
Kapitalkrav för operativa risker	133,8	127,9
Kapitalkrav enligt Basel II	3 515,5	2 906,5
Justering enligt övergångsregler	1 537,4	1 509,3
Summa kapitalkrav	5 052,9	4 415,8
Primärkapitalrelation enligt Basel II, %	11,79	12,45
Kapitaltäckningsgrad enligt Basel II, %	13,49	14,79
Kapitaltäckningskvot enligt Basel II *	1,69	1,85
Primärkapitalrelation enligt övergångsregler, %	8,21	8,19
Kapitaltäckningsgrad enligt övergångsregler, %	9,39	9,74
Kapitaltäckningskvot enligt övergångsregler *	1,17	1,22
Särskilda uppgifter		
IRK Reserveringar överskott (+) / underskott (-)	-429,6	-213,2
- IRK Totala reserveringar (+)	241,5	249,2
- IRK Förväntat förlustbelopp (-)	-671,1	-462,4

* varav primärkapitaltillskott 290 mkr.

Mkr	2010-12-31	2009-12-31
Kapitalkrav		
Kreditrisk enligt schablonmetoden		
Institutsexponeringar	77,3	93,4
Företagsexponeringar	167,3	396,6
Hushållsexponeringar	190,2	30,3
Exponeringar med säkerhet i fastighet	97,7	313,8
Oreglerade poster	1,0	8,0
Säkerställda obligationer	173,6	143,6
Övriga poster	18,2	18,3
Summa kapitalkrav för kreditrisk enligt schablonmetoden	725,4	1 004,0
Kreditrisk enligt IRK-metoden		
Hushållsexponeringar		
Fastighetskrediter	1 241,0	1 230,9
Övriga hushållsexponeringar	626,4	542,2
Summa hushållsexponeringar	1 867,4	1 773,1
Företagsexponeringar	787,9	-
Motpartslösa exponeringar	1,0	1,5
Summa kapitalkrav för kreditrisk enligt IRK-metoden	2 656,4	1 774,6
Operativa risker		
Schablonmetoden	133,8	127,9
Summa kapitalkrav för operativa risker	133,8	127,9
Kapitaltäckningsanalys enligt Basel I		
Primärkapital	5 397,8	4 628,2
Supplementärt kapital	960,0	960,0
Summa kapitalbas	6 357,8	5 588,2
Risikvägda tillgångar	85 663,8	72 328,6
Kapitalkrav för kreditrisker	6 853,1	5 786,3
Primärkapitalrelation, %	6,30	6,40
Kapitaltäckningsgrad, %	7,42	7,73
Kapitaltäckningskvot *	0,93	0,97

* Kapitaltäckningskvot = total kapitalbas / totalt kapitalkrav.

I kapitalbasen ingår styrelsens förslag till vinstdisposition.

I den finansiella företagsgruppen ingår, förutom moderbolaget Länsförsäkringar Bank AB (publ) (516401-9878), även de helägda och fullt konsoliderade dotterbolagen Länsförsäkringar Hypotek AB (publ) (556244-1781), Wasa Kredit AB (556311-9204) samt Länsförsäkringar Fondförvaltning AB (publ) (556364-2783).

Kreditrisker

Kreditrisk definieras som risken för förlust till följd av att en motpart inte förmår fullgöra sina åtaganden gentemot bankkoncernen och att eventuella säkerheter inte täcker kapitalfordran. Bankkoncernen beräknar samtliga hushållsexponeringar enligt den avancerade interna riskklassificeringsmetoden (IRK), vilket motsvarar omkring 81 (84) procent av bankkoncernens låneportfölj. Detta innebär att en stor del av kreditriskexponeringen beräknas via en metod som har till syfte att identifiera och klassificera risken hos varje enskild motpart. För den del av låneportföljen som avser lantbruk används den grundläggande IRK-metoden. Bostadsutlåningens andel av den totala låneportföljen uppgår till 74 (75) procent och lantbruksutlåningens andel till 12 (11) procent. Schablonmetoden används för övriga exponeringar. Utlåningsportföljen består i sin helhet av krediter inom Sverige, som har en god geografisk spridning. Koncentrationsrisken är främst hänförlig till produktkoncentration i bolån.

Kreditprocessen

Bankverksamheten har en balanserad och konsekvent kreditgivning med ett starkt utvecklat systemstöd. Kreditgivningen ska uppnå en god och homogen kreditkvalitet. Kreditgivningen är främst inriktad på privatpersoners bolån och små familjelantbruk med låg risk. Maximalt tillåten belåning för olika typer av krediter och limiter för de lokala länsförsäkringsbolagens kreditgivning fastslås i styrelsens riktlinjer. Beslutandeinstanserna är beroende av krediternas storlek. Bankverksamheten har höga krav på kundurvalet och kundernas återbetalningsförmåga.

Kreditprövningen av privatkrediter stöds av ett centralt kreditberedningssystem som till stor del är automatiserat i enlighet med den IRK-baserade avancerade riskklassificeringsmetoden och en credit scoring-modell som är gemensam för Länsförsäkringars bankverksamhet. Kreditprövning av krediter till lantbruk stöds av ett kreditberedningssystem med inbyggda kontroller för att uppnå en god kreditkvalitet. Båda kreditprövningssystemen stöds av ett antal beslutsinstanser och kvalitetsgranskning. Kreditbeviljningen hantearas till största delen av de lokala länsförsäkringsbolagen, som även har kreditansvaret för alla lån. Kreditregelverket fastställs av bankens styrelse och gäller för alla länsförsäkringsbolagen.

Länsförsäkringsbolagen har god kunskap om sina kunder, mycket god lokal marknadskänedom och ett helkundsperspektiv som gynnar hela affären. Credit scoring-modellen tillsammans med länsförsäkringsbolagens kunskap och kreditansvar ger goda förutsättningar för en balanserad och konsekvent kreditgivning. Länsförsäkringsbolagen har löpande en uppföljning och kvalitetsgranskning av utlåningsportföljen och kredittagarnas återbetalningsförmåga.

Kreditkvalitet

Utlåningsportföljen består till sin helhet av krediter inom Sverige och till 74 (75) procent av utlåning till det egna boendet i form av småhus och bostadsrätter. Bottenlån med inomlån upp till 75 procent av marknadsvärdet vid beviljningstillfället utgör den största andelen bolån. Låga inomlågen kombinerat med god geografisk spridning och lokal förankring är grundpelare i tillförsäkrandet att

utlåningsportföljen håller en hög kreditkvalitet. Kreditgivningen för bolån har också skärpts med en maximal belåningsgrad på 85 procent.

Utlåning till lantbruk ökade kraftigt under 2010 och uppgår till 12 (11) procent av låneportföljen. Utlåningssegmentet är ett bra komplement till bolånen i och med att en stor andel avser utlåning till det familjeägda lantbruket. Tillsammans med bolån motsvarar detta 86 (86) procent av utlåningsportföljen i bankkoncernen.

Implementeringsplan för IRK-metoden

I december 2006 erhöll Länsförsäkringar Bank tillstånd från Finansinspektionen att tillämpa den avancerade IRK-metoden vid beräkning av kapitalkrav för kreditrisker för hushållsexponeringar, vilka står för huvuddelen av kreditportföljen. Sedan februari 2007 tillämpas IRK-metoden för dessa exponeringar. Därefter har Länsförsäkringar Bank i december 2009 erhållit tillstånd från Finansinspektionen att tillämpa den grundläggande IRK-metoden vid beräkning av kapitalkrav för kreditrisker för exponeringar mot företag med lantbruksverksamhet och sedan 1 januari 2010 tillämpas IRK-metoden för dessa exponeringar. För övriga företagsexponeringar inom Länsförsäkringar Bank och Länsförsäkringar Hypotek kommer interna modeller att implementeras under perioden fram till 1 januari 2012. För övriga mindre kreditportföljer i bankkoncernen kommer interna modeller att implementeras efter 2012. Permanenta undantag har erhållits för exponeringar mot stat, kommun, landsting och banker. Detta är i enlighet med den av Finansinspektionen godkända implementeringsplanen.

Riskklassificeringssystemet

Riskklassificeringssystemet är en central del av kreditprocessen och består av metoder, modeller, processer, kontroller och IT-system för att stödja och vidareutveckla kvantifieringen av kreditrisker. Specifikt används riskklassificeringssystemet vid

- Kreditprocessen
- Uppföljning och rapportering
- Kapitalkravsberäkning
- Kapitalallokering

Nedan beskrivs några centrala begrepp inom riskklassificeringssystemet.

Sannolikheten för fallissemang (PD) är sannolikheten för att en motpart fallerar inom 12 månader. En motpart anses vara fallerad om den har en betalning som är mer än 60 dagar sen eller om det finns anledning att förvänta sig att motparten ej kan leva upp till sina åtaganden mot banken.

För varje motpart beräknas initialt ett PD som ska avspegla risken för fallissemang inom de följande 12 månaderna. Detta PD justeras sedan för att avspegla den genomsnittliga fallissemangsandelen över ett flertal konjunkturcykler. Slutligen adderas en säkerhetsmarginal till PD för att säkerställa att risken inte underskattas. Efter beräkningen av PD rangordnas samtliga motparter och delas in i bankens PD-skala. Denna PD-skala består av elva riskklasser för ej fallerade motparter samt en riskklass för fallerade motparter.

PD-klass 2010-12-31, Tkr	PD(%)	EAD
1	0,05	4 581 690
2	0,10	8 355 132
3	0,20	33 541 695
4	0,40	36 365 337
5	0,80	18 321 695
6	1,60	7 458 033
7	3,20	3 040 196
8	6,40	1 479 988
9	12,80	879 120
10	25,60	460 226
11	51,20	558 402
Fallissemang	100,00	450 575
Totalt		115 492 090

Jämförelse PD-klasser	Indikativ rating från Standard & Poor's	
Intern	PD(%)	
1-4	< 0,53	AAA till BBB-
5-6	0,53-2,13	BB+ till BB-
7-8	2,13-8,53	B+ till B-
9-11	> 8,53	C
Fallissemang	100	D

Vid utvecklingen av modeller för beräkning av PD har hänsyn tagits till vilken information som är mest relevant för respektive motpartslag. Indelningen i PD-klasser för hushållsexponeringar sker helt via metoder baserad på statistisk analys (credit scoring), medan indelningen i PD-klasser för företagsexponeringar till viss del även är baserad på individuella expertbedömningar. I modellerna beaktas både intern och extern information.

Förlust givet fallissemang (LGD) är den andel av en motparts exponering som förväntas tas som förlust vid ett fallissemang. Interna LGD-estimat beräknas för hushållsexponeringar. Dessa estimat baseras på intern information om förlustgrad, belåningsgrad och produkt. Till estimaten adderas en säkerhetsmarginal för att säkerställa att risken inte underskattas. Slutligen justeras estimaten för att återspegla förlustgraden i en lågkonjunktur. För exponeringar mot företag med lantbruksverksamhet tillämpas av FI föreskrivna värden på LGD.

Exponering vid fallissemang (EAD) är det exponeringsbelopp som motparten förväntas utnyttja vid ett fallissemang. För åtaganden som till fullo ligger inom balansräkningen definieras EAD som kapitalskuld plus upplupna och förfallna ej betalda räntor och avgifter. För åtaganden som helt eller delvis ligger utanför balansräkningen beräknas EAD genom att motpartens totala beviljade belopp multipliceras med en konverteringsfaktor (KF). För hushållsexponeringar beräknas interna estimat av konverteringsfaktorer. Dessa estimat baseras på intern information om realiseringsgrad, utnyttjandegrad och produkt. Till estimaten adderas en säkerhetsmarginal för att säkerställa att risken inte underskattas. För exponeringar mot företag med lantbruksverksamhet tillämpas av FI föreskrivna värden på KF.

Förväntad förlustandel (EL%) är sannolikheten för fallissemang multiplicerat med förlust givet fallissemang. Det förväntade förlustbeloppet erhålls genom att multiplicera exponering vid fallissemang

med den förväntade förlustandelen. Riskvikt beräknas genom funktioner som är givna av Finansinspektionen. Bankens interna estimat av riskparametrar fungerar som indata till dessa funktioner. Riskvägda tillgångar beräknas genom att multiplicera exponering vid fallissemang med riskvikt. Kapitalkravet är åtta procent av de riskvägda tillgångarna.

Förväntad förlust i relation till utfall

Nedan redovisas de PD-, LGD- och EL-estimat som tillämpas i kapitaltäckningsrapporteringen, det vill säga de estimat som inkluderar både säkerhetsmarginal och konjunkturjustering.

Det exponeringsviktade PD-estimatet för samtliga ej fallerade exponeringar inom IRK per 31 december 2009 var 1,07 procent, uppdelat på 0,87 procent för fastighetskrediter och 2,25 procent för övriga hushållsexponeringar. Andelen av dessa exponeringar som fallerade under 2010 var 0,53 procent, uppdelat på 0,23 procent för fastighetskrediter och 2,33 procent för övriga hushållsexponeringar.

Det exponeringsviktade LGD-estimatet för samtliga ej fallerade exponeringar inom IRK per 31 december 2008 var 28,9 procent, uppdelat på 24,0 procent för fastighetskrediter och 53,9 procent för övriga hushållsexponeringar. Den faktiska förlustgraden för de exponeringar som fallerade under 2009 var 19,2 procent för fastighetskrediter och 60,1 procent för övriga hushållsexponeringar. I beräkningen av de faktiska förlustgraderna har hänsyn tagits till återvinningar till och med 31 dec 2010, det vill säga den genomsnittliga återvinningsperioden är ett och ett halvt år.

Den förväntade förlustandelen, EL%, för samtliga ej fallerade exponeringar inom IRK per 31 december 2008 var 0,39 procent, uppdelat på 0,23 procent för fastighetskrediter och 1,25 procent för övriga hushållsexponeringar. Andelen kreditförluster för de exponeringar som fallerade under 2009 var 0,40 procent, uppdelat på 0,07 procent för fastighetskrediter och 1,50 procent för övriga hushållsexponeringar. Merparten av kreditförlusterna härrör från blacolån och privatkonton med endast en kredittagare.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella tillgångar som inte är derivat, som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad. I balansräkningen representeras dessa av balansposterna Utlåning till kreditinstitut, Utlåning till allmänheten samt Övriga tillgångar. För ytterligare upplysningar, se Länsförsäkringar Banks årsredovisning 2010.

Osäkra lånefordringar

En lånefordran anses vara osäker om den har en oregerad betalning som är mer än 60 dagar förfallen eller om det finns anledning att förvänta sig att motparten på andra grunder ej kan leva upp till sitt åtagande. Lånefordran anses vara osäker till den del den inte täcks av säkerhet med fullgott värde. En oregerad lånefordran har en oregerad förfallen betalning som är mer än 9 dagar och upp till 60 dagar. Analysen avser i sin helhet utlåning till allmänhet.

Inom bank- och hypoteksverksamheten finns inga lån där villkoren omförhandlats under året och där lånet annars skulle redovisats som osäkert.

Inom leasing och avbetalningsverksamheten görs i mindre utsträckning uppgörelser om betalplaner, om bedömningen är att det gynnar såväl kund som leasegivare.

Andelen osäkra fordringar uppgick till 209 (213) miljoner kronor, vilket motsvarar 0,17 (0,21) procent av den totala låneportföljen före reserver. Kreditförlusterna uppgick till 60 (50) miljoner kronor, vilket motsvarar en kreditförlustnivå på 0,05 (0,05) procent. Osäkra fordringar och kreditförluster utgör fortsatt en liten andel av den totala utlåningen.

Osäkra lånefordringar produktfördelade, Mkr	2010-12-31	2009-12-31
Bolån	15,4	8,3
Lantbruksutlåning		
Blancolån	103,6	108,7
Leasing	54,2	61,6
Avbetalning	27,5	25,6
Flerbostadshus		
Övrigt	8,1	8,8
Totalt	208,8	213,0

Oreglerade lånefordringar som inte ingår i osäkra fordringar, Mkr	2010-12-31	2009-12-31
Fordringar förfallna 10–19 dgr ¹⁾	0,3	0,1
Fordringar förfallna 20–39 dgr	265,2	310,6
Fordringar förfallna 40–60 dgr	7,6	7,9
Totalt	273,1	318,6

¹⁾ Exklusive Wasa Kredit

Oreglerade lånefordringar som, inte ingår i osäkra fordringar, 2010-12-31, Mkr	Länsförsäkringar Bank	Länsförsäkringar Hypotek	Wasa Kredit	Koncernen
Fordringar förfallna 10–19 dgr ¹⁾	0,3	0	0	0,3
Fordringar förfallna 20–39 dgr	20,9	26,6	217,7	265,2
Fordringar förfallna 40–60 dgr	0,1	0,3	7,2	7,6
Totalt	21,3	26,9	224,9	273,1

¹⁾ Exklusive Wasa Kredit.

Nedskrivningar

Löpande bedöms om det finns objektiva omständigheter som visar att det finns indikation på nedskrivningsbehov både för osäkra fordringar och för den del av låneportföljen där bedömning av framtida kassaflöden har försämrats. Indikation på nedskrivningsbehov baseras på dels objektiva omständigheter som exempelvis försenad eller utebliven betalning, konkurs eller en värdenedgång på säkerheten och dels baserat på en försämrad återbetalningsförmåga utifrån riskbaserade bedömningar och antaganden.

Motpartsrisk

Motpartsrisk innebär risken att en motpart inte kan fullgöra sina åtaganden gentemot Länsförsäkringar Bank, vilket kan leda till förluster. Motpart avser här motparter för ränte- och valutaswappar. Bankkoncernen har ett antal swapmotparter, alla med hög rating och där så kallade ISDA-avtal upprättats. För den säkerställda verksamheten i Länsförsäkringar Hypotek finns till ISDA-avtalen även tillhörande ensidiga CSA-avtal. CSA-avtal innebär förpliktelser om leverans och mottagande av säkerheter vid marknadsförändringar av swapexponeringar.

Derivat, verkliga värden Mkr	Positiva värden 2010-12-31
AA-/Aa2	40,3
A/Aa2	57,3
A+/Aa3	424,5
	522,1

Positiva och negativa värden är nettade per motpart. Endast positiva värden, netto, ingår i tabellen.

Koncentrationsrisk

Koncentrationsrisk definieras som att stora, viktiga eller väsentliga volymer och/eller engagemang är koncentrerade till ett begränsat antal kunder, till en viss bransch, produkt eller geografiskt område. Det innebär således att sådana positioner eller förhållanden ökar sårbarheten eftersom effekten kan bli relativt stor på verksamheten. Riskspridningen är därmed begränsad.

Koncentrationsrisken kan delas upp i två typer av kategorier. Den första tar bäring på individuella exponeringar mot en viss motpart eller en grupp av motparter som ur risksynpunkt kan föras samman. Denna kategori kan huvudsakligen hänföras till en så kallad stor exponering. Stora exponeringar regleras av, och rapporteras till Finansinspektionen. I och med denna rapportering sammanställs kvartalsvis alla de exponeringar som är större än 10 procent av kapitalbasen.

Den andra typen av koncentrationsrisk tar bäring på generella exponeringar som kan fördelas in i en viss kategori som är driven av en underliggande variabel som exempelvis geografisk indelning, produkt, marknad och säkerhetstyp. Bankkoncernen har att beakta följande sektorer vid bedömning av uppkomsten av koncentrationer:

- Geografisk indelning
- Produkt- och marknadsindelning
- Säkerhetstyper
- Kund- och motparts-karaktär

Totalt och genomsnittligt EAD

Tkr	2010-12-31	Medelvärde 2010
<i>Exponeringsklasser, IRK-metoden</i>		
Hushållsexponeringar	98 835 846	94 097 388
Företagsexponeringar	16 656 244	15 618 793
Motpartslösa exponeringar	13 091	14 713
Totalt IRK	115 505 181	109 730 895
<i>Exponeringsklasser, schablonmetoden</i>		
Stater och centralbanker	4 298 330	4 270 453
Regionala och lokala myndigheter	281 181	255 261
Institutsexponeringar	4 902 484	5 133 752
Företagsexponeringar	2 091 246	1 925 182
Hushållsexponeringar	3 170 122	1 189 233
Exponeringar med säkerhet i fastighet	3 048 294	2 593 692
Oreglerade poster	10 228	5 857
Exponeringar i form av säkerställda obligationer	21 702 372	25 688 051
Övriga poster	446 643	795 009
Totalt Schablon	39 950 900	41 856 490

Medräkningsbara säkerheter

2010-12-31, Tkr	Säkerställt genom med-räkningsbara säkerheter	
	EAD	
<i>Exponeringsklasser, IRK-metoden</i>		
Företagsexponeringar	16 656 244	12 627 648
Totalt IRK	16 656 244	12 627 648
<i>Exponeringsklasser, schablonmetoden</i>		
Stater och centralbanker	4 298 330	0
Regionala och lokala myndigheter	281 181	0
Institutsexponeringar	4 902 484	0
Företagsexponeringar	2 091 246	0
Hushållsexponeringar	3 170 122	0
Exponeringar med säkerhet i fastighet	3 048 294	3 048 294
Oreglerade poster	10 228	2 461
Exponeringar i form av säkerställda obligationer	21 702 372	0
Övriga poster	446 643	0
Totalt Schablon	39 950 900	3 050 755

EAD för fastighetskrediter geografisk fördelning

2010-12-31, Tkr Geografisk indelning	Hushållsexponeringar		Företagsexponeringar ¹⁾	
	EAD	Andel EAD (%)	EAD	Andel EAD (%)
Västra Sverige	17 965 122	21,2	2 396 876	22,2
Östra Mellansverige	17 726 491	20,9	3 030 381	28,1
Stockholm	13 982 109	16,5	51 788	0,5
Södra Sverige	11 774 756	13,9	1 910 748	17,7
Norra Mellansverige	8 750 814	10,3	535 289	5,0
Småland med öarna	7 635 322	9,0	1 955 666	18,1
Norra Norrland	3 538 573	4,2	413 677	3,8
Mellersta Norrland	3 248 862	3,8	505 919	4,7
Totalt	84 622 050	100,0	10 800 343	100,0

¹⁾ Bottenlån lantbrukskrediter.

EAD fördelat på avtalsmässiga löptider¹⁾

2010-12-31, Tkr	< 3 m	3 – 6 m	6 – 2 m	1 – 3 år	3 – 5 år	> 5 år
<i>Exponeringsklasser, IRK-metoden</i>						
Hushållsexponeringar	70 912 195	3 527 167	4 793 664	13 724 803	4 474 947	1 403 071
Företagsexponeringar	11 950 430	594 413	807 849	2 312 963	754 137	236 452
Motpartslösa exponeringar	13 091	0	0	0	0	0
Totalt IRK	82 875 715	4 121 580	5 601 513	16 037 766	5 229 084	1 639 522
<i>Exponeringsklasser, schablonmetoden</i>						
Stater och centralbanker	1 477 489	0	0	0	2 820 841	0
Regionala och lokala myndigheter	4 460	5 017	12 971	131 711	119 912	7 110
Institutsexponeringar	3 687 035	16 671	2 553	1 181 254	7 015	7 956
Företagsexponeringar	1 500 416	74 631	101 428	290 400	94 684	29 687
Hushållsexponeringar	2 274 482	113 133	153 755	440 218	143 532	45 003
Exponeringar med säkerhet i fastighet	2 187 073	108 785	147 846	423 300	138 016	43 273
Oreglerade poster	10 228	0	0	0	0	0
Exponeringar i form av säkerställda obligationer	0	2 896 919	0	10 195 028	8 610 425	0
Övriga poster	446 643	0	0	0	0	0
Totalt Schablon	11 587 825	3 215 155	418 553	12 661 911	11 934 426	133 030

¹⁾ Återstående löptid för avtal som löper med periodvis bundna villkor räknas som tiden fram till nästa dag för villkorsändring.

Genomsnittlig riskvikt för IRK-exponeringar

2010-12-31, Tkr	Exponering	EAD	Riskvikt (%)	Riskvägda tillgångar	Kapitalkrav
<i>Exponeringsklasser, IRK-metoden</i>					
Hushållsexponeringar	99 183 847	98 835 846	24	23 343 440	1 867 475
Företagsexponeringar	17 022 522	16 656 244	59	9 848 570	787 886
Motpartslösa exponeringar	13 091	13 091	100	13 091	1 047
Totalt IRK	116 219 460	115 505 181	29	33 205 101	2 656 408
<i>Exponeringsklasser, schablonmetoden</i>					
Stater och centralbanker	4 298 330	4 298 330	0	0	0
Regionala och lokala myndigheter	364 640	281 181	0	0	0
Institutsexponeringar	16 233 936	4 902 484	20	966 296	77 304
Företagsexponeringar	2 441 737	2 091 246	100	2 091 246	167 300
Hushållsexponeringar	4 424 192	3 170 122	75	2 377 592	190 207
Exponeringar med säkerhet i fastighet	3 051 373	3 048 294	40	1 220 818	97 665
Oreglerade poster	20 261	10 228	127	13 032	1 043
Exponeringar i form av säkerställda obligationer	21 702 372	21 702 372	10	2 170 237	173 619
Övriga poster	446 643	446 643	51	227 953	18 236
Totalt Schablon	52 983 484	39 950 900	23	9 067 172	725 374

Fördelningen per PD-klass

PD-klass	Hushållsexponeringar					
	Fastighetskrediter		Övriga Hushållsexponeringar		Företagsexponeringar	
	EAD	Riskvikt (%)	EAD	Riskvikt (%)	EAD	Riskvikt (%)
2010-12-31, Tkr						
1	2 719 284	4	129 639	8	1 732 767	16
2	5 705 240	6	1 435 764	13	1 214 128	25
3	28 603 025	11	2 595 679	20	2 342 992	37
4	29 309 648	15	1 794 390	32	5 261 298	52
5	12 481 130	28	3 222 824	55	2 617 741	71
6	3 624 325	44	2 064 339	75	1 769 370	89
7	984 102	67	1 232 347	87	823 747	105
8	509 207	99	667 774	101	303 007	130
9	236 705	132	403 629	119	238 786	172
10	121 550	154	238 474	136	100 201	211
11	221 994	137	158 015	163	178 394	195
Fallissemang	105 840	345	270 922	149	73 813	0
Totalt	84 622 050	18	14 213 796	55	16 656 244	59

Exponeringsviktat LGD för IRK-exponeringar

2010-12-31	Exponeringsviktat LGD (%) ¹⁾
Hushållsexponeringar	28,0

¹⁾ Detta värde är framåtblickande per 31 december 2010.

Outnyttjade åtagande för IRK-exponeringar

2010-12-31, Tkr	Exponering	Genomsnittlig KF (%)
Hushållsexponeringar	2 701 711	87,1

Kreditförluster netto

Mkr	2010	2009
Specifik reservering för individuellt värderade lånefordringar		
Årets bortskrivning för konstaterade kreditförluster	-123,6	-92,4
Återförda tidigare gjorda nedskrivningar för kreditförluster som redovisats som konstaterade kreditförluster	105,3	77,6
Årets nedskrivning för kreditförluster	-109,2	-37,4
Inbetalt på tidigare konstaterade kreditförluster	26,2	-90,2
Återförda ej längre erforderliga nedskrivningar för kreditförluster	17,3	22,6
Förlusttäckning från närstående bolag	10,0	-
Årets nettokostnad för individuellt värderade lånefordringar	-74,0	-119,8
Gruppvis reservering för individuellt värderade fordringar		
	-	-
Gruppvis värderade homogena grupper av lånefordringar med begränsat värde och likartad risk		
Avsättning/upplösning av reserv för kreditförluster	13,9	63,7
Årets nettokostnad för gruppvis värderade fordringar	13,9	63,7
Årets nettokostnad för infriande av garantier	-	5,7
Årets nettokostnad för kreditförluster	-60,1	-50,4

Samtliga uppgifter avser fordringar på allmänheten.

Avstämning av nedskrivningar för kreditförluster

Mkr	2010-12-31			2009-12-31		
	Individuella nedskrivningar	Gruppvisa nedskrivningar	Total	Individuella nedskrivningar	Gruppvisa nedskrivningar	Total
Ingående balans	-143,5	-164,5	-308,0	-80,7	-226,5	-307,2
Återförda tidigare gjorda nedskrivningar för kreditförluster som i årets bokslut redovisas som konstaterade förluster	105,3	1,8	107,1	77,6	-	77,6
Återförda ej längre erforderliga nedskrivningar för kreditförluster	17,4	47,4	64,8	18,9	64,6	83,5
Årets nedskrivning för kreditförluster	-115,0	-35,4	-150,4	-159,3	-2,6	-161,9
Utgående balans	-135,8	-150,7	-286,5	-143,5	-164,5	-308,0

Utlåning till allmänheten

Lånefordringarna är i sin helhet geografiskt hänförliga till Sverige.

Mkr	2010-12-31	2009-12-31
Lånefordringar, brutto		
Offentlig sektor	236,5	169,6
Företagssektor	8 723,1	6 862,1
Hushållssektor	109 233,4	92 847,1
Övriga	3,7	10,8
Summa lånefordringar brutto	118 196,7	99 889,6

Nedskrivning för individuellt reserverade lånefordringar

Företagssektor	-40,5	-44,7
Hushållssektor	-95,3	-98,8
Summa individuella reserveringar	-135,8	-143,5

Nedskrivning för gruppvis reserverade lånefordringar

Företagssektor	-24,0	-23,5
Hushållssektor	-126,7	-141,0
Övrigt	0	0
Summa gruppvisa reserveringar	-150,7	-164,5
Summa nedskrivning	-286,5	-308,0

Lånefordringar, netto

Offentlig sektor	236,5	169,6
Företagssektor	8 658,6	6 793,9
Hushållssektor	109 011,4	92 607,3
Övriga	3,7	10,8
Summa utlåning till allmänheten	117 910,2	99 581,6

Återstående löptid på högst 3 månader	962,5	909,8
Återstående löptid >3 månader men högst 1 år	3 311,6	3 042,3
Återstående löptid >1 år men högst 5 år	8 520,4	6 939,1
Återstående löptid > 5 år	105 488,2	88 980,0
	118 282,7	99 871,2

Återstående löptid definieras som återstående räntebindningstid i de fall lånet löper med periodvis bundna villkor.

Osäkra lånefordringar

Företagssektor	67,9	57,6
Hushållssektor	140,9	155,0
Summa osäkra lånefordringar	208,8	212,6

Definitioner:

En lånefordran anses vara osäker om den har en oreglerad betalning som är förfallen sedan mer än 60 dagar eller om det finns anledning att förvänta sig att motparten på andra grunder inte kan leva upp till sitt åtagande. Lånefordran anses vara osäker till den del den inte täcks av säkerhet med fullgott värde.

Finansiella risker

Det övergripande ramverket för den finansiella verksamheten inom bankkoncernen definieras i den av styrelsen fastställda finanspolicyn. Finanspolicyn uttrycker styrelsens inriktning beträffande hanteringen av de finansiella riskerna. Finanspolicyn omfattar primärt hanteringen av:

- Ränterisk
- Likviditetsrisk
- Finansieringsrisk
- Valutarisk

Ränterisk

Ränterisk uppstår om tillgångar, skulder och derivat inte har en matchning av räntebindningstider. I möjligaste mån ska den fasta utlåningen matchas med motsvarande upplåning alternativt via ränteswappar. Det innebär att några tidsgap i princip ej ska finnas. I praktiken är detta en omöjlighet, vilket leder till att styrelsen har fastställt ränterisklimiter. Dessa limiter är emellertid så konservativt satta att grundprincipen om matchning ändå ska gälla. Finanspolicyn anger ränterisken såsom effekten av 100 punkters parallellförskjutning av avkastningskurvan. En höjning av marknadsräntorna med en procentenhet skulle den 31 december 2010 ha medfört en ökning av värdet på räntebärande tillgångar och skulder, inklusive derivat med 52 (36) miljoner kronor.

Likviditetsrisk och finansieringsstrategi

Styrelsen i Länsförsäkringar Bank beslutar årligen om en finanspolicy som är ett ramverk för den finansiella verksamheten i banken med dotterbolag. Där uttrycker styrelsen inriktningen beträffande hantering av finansiella risker.

Styrelsens huvudmål är att hanteringen av likviditet och finansiering ska säkerställas genom god framförhållning, funktionsåtskillnad samt god kontroll. Limiter och riktlinjer är satta för varje risktyp avseende såväl bankens egen verksamhet som för bankkoncernen och ska uppdateras vid behov.

Styrelsen beslutar även om en likviditets- och finansieringsstrategi, som är baserad på affärsplanen för det kommande året och ska understödja uppfyllande av uppsatta affärs mål samt hantering av finansiella risker. Avvikelse ifrån fastställd affärsplan föranleder uppdatering av likviditets- och finansieringsstrategin. Denna strategi fastställs årligen och följs upp minst halvårsvis i styrelsen samt löpande i ALCO och uppdateras vid behov. Större avvikelser av väsentlig karaktär rapporteras omgående till styrelsen.

Likviditetsrisker ska i möjligaste mån minimeras. Framtida likviditetsbehov och betalningsberedskap ska säkerställas genom en god prognostisering för den kommande 12-månadersperioden. Strategin är nedbruten i en finansieringsplan med nyckeltal och mål för uppfyllande av den av styrelsen fastställda inriktningen. Finansieringsplanen upprättas årligen och fastställs av CFO. Planen följs upp dagligen i förhållande till mål med veckorapporter till CFO. Uppdatering sker vid behov inom de ramar som anges i likviditets- och finansieringsstrategin samt i finanspolicyn.

En betryggande likviditetsreserv ska finnas för att säkerställa att tillräcklig likviditet alltid finns tillgänglig. Förvaltning och placering av reserven ska ske inom de fastställda limiter som finns angivna i finanspolicyn.

Internprissättning ska återspegla verklig kostnad för att upprätthålla erforderlig likviditet för att åstadkomma transparens och rätt affärsstyrning.

Likviditetsreserv

Likviditetsportföljen uppgick till nominellt 25,7 (26,7) miljarder kronor den 31 december 2010. All likviditet är placerad i svenska värdepapper med hög kreditkvalitet. Likviditetsportföljen bestod till 15 procent av värdepapper med staten som motpart, till 80 procent av säkerställda obligationer med högsta rating och till 5 procent av dagslån. Likviditeten i placeringarna är hög.

Likviditetshantering

Likviditetsrisken hanteras av Treasuryenheten. Likviditetsrisken kvantifieras genom likviditetsprognoser som dels innehåller samtliga finansiella kassaflöden och dels förväntade kassaflöden med antagen nettoutlåningsökning. Likviditetsportföljen stresstestas kontinuerligt enligt tre scenarior. Dessa scenarior belyser hur länge de likvida medlen räcker givet att

- Verksamheten löper enligt plan men ingen marknadsfinansiering finns tillgänglig
- Utlåningstillväxten och inlåningstillväxten är oförändrad samtidigt som ingen marknadsfinansiering finns tillgänglig
- Utlåningstillväxten är oförändrad och inlåningen minskar samtidigt som ingen marknadsfinansiering finns tillgänglig.

Treasuryenheten ansvarar även för likviditetsportföljen. Daglig rapportuppföljning görs om likviditetsportföljens storlek och struktur. Likviditeten kan därmed på daglig basis följas utifrån dessa rapporter. Likviditetsportföljen är dimensionerad för att under alla förutsättningar klara cirka tre månaders "normal" verksamhet utan upplåningsaktivitet på kapitalmarknaden. Med normal verksamhet inbegrips även den förväntade tillväxten i utlåningsportföljen. Likviditetsrisken definieras som risken att bankkoncernen genom brist på likvida medel, ej kan fullgöra sina åtaganden eller att de endast kan fullgöras genom upplåning av likvida medel till avsevärt ökad kostnad. Denna definition har en nära koppling till definitionen av finansieringsrisken. Likviditetsrisken avser också risken att finansiella instrument inte omedelbart kan omsättas i likvida medel utan att förlora i värde. Likviditetsrisken som avser risken att finansiella placeringar förlorar i värde begränsas genom att i princip enbart tillåta placering i högljikvida instrument i form av domestika statspapper och domestika säkerställda obligationer och bostadscertifikat som är pantsättningsbara i Riksbanken.

Beredskapsplaner

Planer för att hantera störningar som påverkar likviditeten för bankkoncernen finns och uppdateras årligen. En beredskapsgrupp är utsedd och handlingsplaner är upprättade och fastställda i ALCO.

Övergripande målsättning för refinansieringsstrategin

Det övergripande målet gällande upplåningen är att tillse att verksamheten har erforderlig refinansiering på såväl kort som lång sikt och på efterfrågade löptider. Därtill ska upplåningen bidra till den övergripande lönsamheten och konkurrenskraften i verksamheten genom att priset och sammansättningen på skulderna hanteras så att det är i linje med relevanta konkurrenters. Mål formuleras för att styra de olika aktiviteterna gällande marknad, instrument och sammansättning för upplåningen och utgår ifrån följande två övergripande mål:

Upplåningen ska

- Säkerställa behovet av kapital på kort och lång sikt
- Tillse att priset på emitterade värdepapper ligger i paritet med relevanta konkurrenter.

Strategi för säkerställande av refinansiering på kort och lång sikt

Koncernen ska löpande träffa investerare, såväl nuvarande som potentiella, för att säkerställa att dessa har en bild över verksamheten som gör att såväl limiter finns på plats, som vilja till att investera i koncernens värdepapper över tiden.

Koncernens arbete med refinansieringen ska även bygga på en diversifiering vad gäller olika investerare och marknader. För att diversifieringen skall fungera behöver koncernen även kunna emittera den typ av värdepapper som investerarna på respektive utvald marknad efterfrågar. Detta för att säkerställa tillgången på refinansiering över tiden. De instrument som bolaget kan använda sig av finns reglerade i finanspolicyn. Investerararbetet skall omfatta såväl banker, fondförvaltare, försäkringsbolag och centralbanker.

Koncernen skall vidare inom detta arbete eftersträva att tillse att så god likviditet som möjligt uppnås i koncernens placeringar samt som ett led i att säkra refinansieringsmöjligheterna.

Finansieringsrisk

Finansieringsrisken innebär att bankkoncernen vid finansieringsförfall inte lyckas återfinansiera förfallet eller endast lyckas låna till kraftigt ökade kostnader. Definitionen har en nära koppling till definitionen av likviditetsrisk. Genom att använda ett så stort antal finansieringskällor som möjligt med vidgad investerarbas och genom att sprida på finansieringsförfallen över tiden minskar finansieringsrisken för bankkoncernen. Finanspolicyn stipulerar dessutom att den genomsnittliga löptiden på upplåningen ska överstiga den genomsnittliga löptiden på utlåningsportföljen. Bankkoncernen har dessutom de senaste åren åtnjutit en förbättring av ratingen till nuvarande A från Standard & Poor's och från Moody's till nuvarande A2. Länsförsäkringar Hypoteks säkerställda obligationer har dessutom högsta kreditbetyg från både Moody's och Standard & Poor's.

Valutarisk

Med valutarisk avses risken att en valuta ändrar värde gentemot en annan valuta. Risken består i att en förlust kan uppstå om valutakursen förändras negativt. All upplåning som sker i utländsk valuta swappas i enlighet med finanspolicyn innan likvidavräkning till SEK sker i syfte att eliminera valutarisken.

Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2010-12-31, Mkr	2009-12-31, Mkr
AAA/Aaa	21 203,3	19 614,2
A/A2		3 086,9
	21 203,3	22 701,1

Operativa risker

Operativ risk definieras såsom risk för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade interna processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser. I definitionen ingår även legal risk. Utifrån definitionen kan konstateras att operativ risk omfattar hela bankkoncernen. Kategorisering av operativ risk sker huvudsakligen i följande områden:

- Interna oegentligheter
- Extern brottslighet
- Legal risk
- Skada på fysiska tillgångar
- Avbrott och störning i verksamhet och system
- Affärsförhållanden
- Transaktionshantering och processtyrning
- Arbetsförhållanden och arbetsmiljö

Samtliga väsentliga processer inom bankkoncernen samt bankverksamhet på länsförsäkringsbolag ska genomföra en analys av processens operativa risker. De riskanalyser som genomförs ingår i den totala riskbedömningen enligt Basel-reglerna. Eftersom verksamheten, omgivningen och hotbilden ständigt ändras måste även processerna regelbundet kvalitetssäkras. Detta för att bibehålla riskerna inom bankkoncernens toleransnivå. Riskanalysen är ett av de verktyg som används för att ta fram beslutsunderlag för att åtgärda väsentliga risker. Syftet med analysen är att:

- Identifiera och minska väsentliga operativa risker
- Planera säkerhetsaktiviteter
- Skapa medvetenhet kring operativa risker
- Efterleva Finansinspektionens krav på mätning och värdering av operativ risk.

Varje del i organisationen ansvarar för att en riskanalys årligen utförs, dess genomförande och hantering av resultaten i en åtgärdslista.

Modellen för riskanalys baserar sig på:

- Fördefinierade händelser och
- Övriga händelser

Analysen genomförs normalt i 2 steg:

- Del 1, Riskanalys – Risker definieras och bedöms med avseende på riskens konsekvens och sannolikhet. Riskanalyser genomförs en gång per år.
- Del 2, Åtgärdsplanering – Väsentliga risker ska åtgärdas. Lösningförslag diskuteras och införs. Detta sker löpande i processens arbete för att hantera sina risker.

Incidenthantering

Bankkoncernen har framställt ett IT-system för rapportering av operativa riskhändelser, incidenter. Till systemet finns möjlighet för samtliga medarbetare att inrapportera eventuella incidenter. Fördelning av incidenter till av Finansinspektionen fastställda incidentkategorier sker per automatik i systemet. Riskcontrol framställer periodiskt sammanställningar av incidenter i sin rapportering. Incidenthanteringen är en viktig del i bankkoncernens operativa riskarbete. Dels bidrar incidentstatistik till den årliga bedömningen och prognosen av operativ risk, dels ger rapporteringen en möjlighet att snabbt identifiera kritiska problem och agera utifrån dessa.

Modell för bedömning av operativa risker

Bedömning av identifierade operativa risker bygger på en modell som tillämpas genomgående i verksamheten. Varje identifierad risk bedöms utifrån följande grunder:

- Konsekvens – vilken effekt på verksamheten i det fall risken inträffar
- Sannolikhet – hur troligt det är att risken inträffar

Summan utgör ett riktvärde för den operativa risken. Verksamhetsansvariga inom bankkoncernen ansvarar för genomförande av riskanalyser, identifiering och bedömning av operativa risker, inom ramen för ansvarsområdet. Samtliga medarbetare har ett ansvar för att rapportera incidenter. Verksamhetsansvariga ansvarar för att åtgärda icke tolererbara risker inom ansvarsområdet.

Affärsrisker

Enligt bankkoncernens definition består affärsriskerna av följande risker:

- Strategisk risk
- Intjäningsrisk
- Ryktesrisk

Strategisk risk

Bankkoncernen har identifierat strategisk risk som en viktig affärsrisk att ta hänsyn till. Strategisk risk innebär institutionella förändringar och förändringar i grundläggande marknadsförutsättningar som kan inträffa. Med strategisk risk avses också ansvaret hos styrelse och VD att planera, organisera, följa upp och kontrollera verksamheten samt att kontinuerligt bevaka marknadsförutsättningar.

Intern kapitalutvärderingsprocess (IKU)

Bankkoncernens interna kapitalutvärderingsprocess (IKU) är utformad efter de krav som ställs i Basel II-regelverket liksom de krav som styrelsen ställer på verksamheten och interna behov från en alltmer komplex affärsverksamhet. Regelverket som är riktat mot de finansiella företagens interna kapitalutvärderingsprocesser är principbaserat och övergripande till sin natur. I stor utsträckning innebär detta att Länsförsäkringar Bank har möjligheten, såväl som skyldigheten, att själv utforma sin process och i förlängningen dess omfattning och sofistikeringsnivå. Tillvägagångssätt, genomförande och resultat för bankkoncernen ska årligen rapporteras till Finansinspektionen. CFO i Länsförsäkringar Bank är ansvarig för att driva processarbetet som ska leda fram till en intern kapitalutvärdering för bankkoncernen och ett underlag för affärsplanering och beslut om kapitalmål och kapitalprognos i styrelsen. CFO ansvarar för att ta fram ett metoddokument som beskriver processen och som ska innehålla minst följande:

- En detaljerad beskrivning av kapitalutvärderingsprocessen och ansvarsområden för denna.
- En detaljerad beskrivning av metoder för beräkningar av totalt kapital som tar hänsyn till Pelare I-risker, Pelare II-risker samt genomförda stresstester.

Intjäningsrisk

Intjäningsrisker definieras hos bankkoncernen som volatilitet i intjäning som ger risk för minskade intäkter på grund av en oförväntad nedgång i intäkterna från exempelvis konkurrens eller volymminskningar. Intjäningsrisker finns i samtliga produkter och portföljer hos bankkoncernen. En stor del av bankkoncernens affärsverksamhet är bolån. Bolåneaffären har en låg volatilitet.

Ryktetsrisk

Ryktetsrisk är svår att bedöma men likväl en risk som är förödande om den inträffar för en verksamhet som bygger på ett väl inarbetat varumärke som Länsförsäkringar har. Ryktetsrisk är risken för förlorat anseende hos kunder, ägare, anställda, myndigheter etc, vilket kan leda till minskade intäkter.

Processen ska genomföras årligen. Processen ska minst innehålla följande aktiviteter:

- Genomgång av samtliga risker
- Riskbedömning
- Stresstester
- Kapitalberäkningar

Minst en gång per år ska de grundläggande förutsättningarna för stresstester diskuteras i styrelsen. Denna diskussion ska vara vägledande för verksamhetens fortsatta arbete med stresstester. Arbetet med stresstester utgår från ett antal scenarier och deras påverkan på risken i bankkoncernen. Riskcontrol ska delta i IKU-processen i sin helhet och ska ha ett särskilt ansvar vid stresstesternas genomförande.